

Onderwerp Beantwoording motie 'Rechttop in de wind'

Steller C.J. Munneke

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 06 52 310 855 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 4623405

Datum 12-11-2014 Uw motie van 25062014 Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief beantwoorden wij uw motie 16 'Rechttop in de wind', aangenomen tijdens het voorjaarsdebat op 25 juni dit jaar. De betreffende motie verwijst naar onze ambitie om in 2035 een energieneutrale stad te zijn en de beperkingen die het provinciebestuur aan de productie van windenergie stelt. In de motie verzoekt u ons voorstellen te doen voor het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen rond windenergie.

Beleid gemeente Groningen

De aardbevingsproblematiek heeft de noodzaak van een omslag in onze energievoorziening nog eens onderstreept. Groningen heeft alles in huis om groene energiehoofdstad van Nederland te zijn. Wij willen die kans de komende jaren verzilveren.

Ons coalitieakkoord bevestigt de koers om in 2035 als stad energieneutraal te zijn. Uitgangspunt daarbij blijven de vijf vastgestelde sporen:

1. zon,
2. wind,
3. warmte,
4. groene energie, en
5. besparen.

Naar huidige inzichten kan Groningen ongeveer 16 % van de doelstellingen uit windenergie halen. We geven expliciet in ons collegeprogramma aan dat we windturbines willen binnen de gemeentegrenzen.

Grote turbines

In juni 2013 hebben we de Provinciale Staten per brief het Gronings Bod gedaan. Tevens zijn de (leden van de) Provinciale Staten uitgenodigd om mee te gaan met de windexcursie in november 2013. Conclusie tijdens de excursie was dat de provincie vooralsnog geen aanleiding ziet het huidige windbeleid voor grote windturbines aan te passen. De provincie houdt voorlopig vast aan de drie aangewezen gebieden Delfzijl, Eemshaven en Veendam (bij de N33).

Wij blijven echter in gesprek met het provinciebestuur over de mogelijkheden om de provinciale winddoelstellingen ook binnen de gemeentelijke grenzen te realiseren.

Kleine turbines

Uw motie verwijst naar ontwikkelingen met betrekking tot kleine windturbines¹, waarvoor geen beperkingen van provinciezijde gelden. Wij constateren dat de laatste tijd de markt allerlei innovaties op met name kleine windturbines heeft ontwikkeld en dat hogere rendementen mogelijk zijn worden. Kleine windturbines kunnen een bijdrage leveren aan het halen van onze doelstelling om in 2035 energieneutraal te zijn. We hebben daarom eind 2013 een verkenning uitgevoerd hoe we geïnteresseerde bedrijven en particulieren tegemoet kunnen komen zodat op eigen terrein elektriciteit voor eigen gebruik opgewekt kan worden. Het verkennende rapport is ter informatie bijgevoegd.

Rapport

In het rapport is met name gekeken naar hoe we de randvoorwaarden zo gunstig mogelijk kunnen maken voor mogelijke initiatiefnemers. Mogelijkheden om het verguntraject te versoepelen zijn verkend, waaronder ook de mogelijkheid tot het toewijzen van een vergunningsvrij gebied voor kleinere windturbines, door middel van de Crisis en Herstelwet. De bedrijventerreinen Zuid- Oost (Sontweg, Eemspoort, Roodehaan, Milieuboulevard, Winschoterdiep, Euvelgunne en Driebond) worden in het rapport als experimenteergebied genoemd. In het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Zuidoost' is reeds een afwijkingsbevoegdheid opgenomen met betrekking tot de bouw van kleine windturbines. Ook is het mogelijk om, door middel van het aanpassen van de legesverordening, gemeente breed geen leges te gaan heffen op kleine windturbines.

We willen verkennen wat de beste manier is om het opwekken van duurzame energie door kleine windturbines te stimuleren; het aanpassen van de legesverordening of een aanvraag voor een vergunningsvrij indienen voor de 11de tranche (2015) van de Crisis- en Herstelwet. Daarbij moet nader gekeken worden of het gewenste effect behaald wordt en een goede afweging gemaakt worden tussen het stimuleren van duurzame energie versus een goede ruimtelijke inpassing. Voor definitieve instemming wordt op een later tijdstip een besluit aan de raad voorgelegd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

¹ In dit geval alle windturbines met een masthoogte tot maximaal 15 meter.

BIJLAGE

Kleinschalige windenergie gemeente Groningen

14 november 2013

KNN

Advies, Onderzoek & Projectontwikkeling

Duinkerkenstraat 13
9723 BN Groningen
tel.: 050 3175550

email: info@knnadvies.nl
internet: www.knnadvies.nl
Besloten Vennootschap
KvK: 57016712

Document titel: Kleinschalige wind gemeente Groningen
Soort document: Rapportage
Projectnaam: Beleidskader Wind
Projectnummer: 503
Opdrachtgever: Gemeente Groningen
Auteurs: Gerwin Wiersma, Martijn Edink, Mariëlle de Sain

Getekend voor vrijgave

Naam: K.J. Kamminga
Functie: Directeur

ORGANISATIE MET
KWALITEITSMANAGEMENTSYSTEEM,
GECERTIFICEERD
DOOR DNV
= ISO 9001 =

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	2
1.1	WINDENERGIE: GRONINGER AMBITIES	2
1.2	BETEKENIS VOOR GEMEENTELIJK DOELSTELLING WINDENERGIE	2
1.3	KLEINSCHALIGE WINDTURBINES: RUIMTELIJKE & TECHNISCHE UITGANGSPUNTEN	3
2	BELEID PLAATSING KLEINE WINDTURBINES	7
2.1	BESTAANDE WET- EN REGELGEVING	7
2.2	PROCEDURES	8
2.3	WET MILIEUBEHEER	9
2.4	DE HUIDIGE SITUATIE IN DE GEMEENTE GRONINGEN	9
2.5	MOGELIJKHEDEN OM PLAATSING VAN EEN KLEINE WINDTURBINE TE VEREENVOUDIGEN	9
3	KANSENKAART KLEINE WINDTURBINES	10
4	EXPERIMENTEERGEBIED VERGUNNINGVRIJE PLAATSING	13

1 Inleiding

1.1 Windenergie: Groninger ambities

De Groningse energieambities zijn vastgelegd in het Masterplan Groningen Energieneutraal. Via vijf sporen (energiebesparing, biomassa, warmte, zonne-energie en windenergie) wordt ingezet op een energieneutrale stad in 2035. Windenergie vormt een belangrijk onderdeel van het Masterplan: 16% van de CO₂ reductiedoelstelling (ca. 70 MW). In dit kader ontwikkelt de gemeente Groningen een visie op toepassing van windenergie in de gemeente. De gemeente heeft een kanskaart grootschalige windenergie laten ontwikkelen en wil tevens kansen creëren voor kleinschalige windenergie.

Voorliggende notitie is een uitwerking van de mogelijkheden voor kleinschalige windenergie in de gemeente Groningen. Hierin is vooral aandacht voor de manier waarop we initiatiefnemers kunnen faciliteren en stimuleren en hoe we eventuele belemmeringen kunnen verminderen/ wegnemen. De nadruk ligt daarom vooral op de vergunningprocedure, waar we als gemeente invloed op hebben. Kleinschalige windenergie is in deze notitie gedefinieerd als windturbines met een ashoogte van maximaal 15 meter. Provinciale beleidskaders staan turbines met een ashoogte van meer dan 15 meter en een wiek Lengte van meer dan 2/3 van de ashoogte niet toe buiten daartoe aangewezen concentratiegebieden.

1.2 Betekenis voor gemeentelijk doelstelling windenergie

De gemeente Groningen streeft ernaar om initiatiefnemers van kleinschalige duurzame energie opwekking zoveel mogelijk te faciliteren. Voor zonne-energie is bijvoorbeeld de ZonAtlas ontwikkeld waarop initiatiefnemers snel kunnen zien of hun dak geschikt is voor zonnecellen. De gemeente wil op een vergelijkbare manier ook kleinschalige windinitiatieven ondersteunen en het initiatiefnemers zo gemakkelijk mogelijk maken om een kleine turbine te plaatsen en hiermee het aandeel duurzame energie vergroten.

De bijdrage van kleine windturbines aan de gemeentelijke doelstelling voor windenergie is bescheiden. De turbines hebben een laag vermogen (1 - 10 kW) en door de relatief lage windsnelheden in en rond de stad zijn de opbrengsten van de turbines beperkt. De opbrengsten per m² rotoroppervlak zijn ca. 25% van die van grote turbines. Per kleine turbine gaat het om een totale opbrengst van 1.000 - 5.000 kWh per jaar, globaal het gebruik van één huishouden. Ter vergelijking: een 3 MW turbine levert ruim 7 miljoen kWh per jaar (stroomgebruik van ca. 2.000 huishoudens). Een grootschalige turbine levert dus net zoveel stroom als 2.000 kleine turbines.

Gelet op toepassingsmogelijkheden van kleine windturbines in de gebouwde omgeving ligt een opbrengstvergelijking met zonnecellen (PV systemen) meer voor de hand. Veel PV systemen in de gebouwde omgeving hebben een vermogen tussen de 1 en 5 kW en kunnen (gemiddeld genomen) voldoende stroom leveren voor een huishouden. PV systemen en kleinschalige windturbines zijn aantrekkelijk voor kleinverbruikers die kunnen salderen en

die daarmee kunnen profiteren van fiscaal voordeel (energiebelasting). Voor (MKB) bedrijven bieden kleinschalige duurzame energiesystemen de mogelijkheid om zich te profileren als groene onderneming.

1.3 Kleinschalige windturbines: ruimtelijke & technische uitgangspunten

In het kader van de duurzaamheidsambities wil de gemeente plaatsing van kleine windturbines stimuleren. Daarbij gaat het om turbines met een ashoogte tot 15 m. Veel kleinschalige windturbines vallen onder HAWT of VAWT:

- HAWT: Horizontale As WindTurbine (conventionele turbine op een mast met twee of drie bladen). De diameter van de rotor bij HAWT-turbines varieert tussen circa 1 en 7 meter.
- VAWT: Verticale As WindTurbine (de 'slagroomklopper'). Bij VAWT-turbines varieert de rotordiameter tussen 2 en 4,6 meter bij een rotorhoogte van 2 tot 5 meter.

Verticale as turbine

Horizontale as turbine

Grofweg zijn de meest gangbare kleinschalige windturbines hierin onder te verdelen. In paragraaf 1.4 wordt verder in gegaan op de ontwikkeling van kleinschalige windturbines en innovatieve concepten.

Afhankelijk van de beschikbare ruimte, zijn er twee opties mogelijk voor het plaatsen van een kleine windturbine: op een gebouw, of op maaiveld. Onderstaand wordt voor beide opties een uiteenzetting gegeven.

Kleinschalige windturbines op gebouwen

Bij dakmontage volstaan mastlengtes van 4 tot 8 meter. Bij plaatsing op daken moet het gebouw minimaal 50% hoger zijn dan de omgeving om ongehinderde aanvoer van wind mogelijk te maken. De onderkant van de rotor moet voldoende ver boven het dak uitsteken in verband met luwte en turbulentie. De beste positie is aan de rand van het dak in de overheersende windrichting (veelal zuidwest). Vanuit welstandsoogpunt kan gekozen

worden voor een positie midden op het dak, maar dat vereist voor een redelijke opbrengst, grotere masthoogtes.

Kleinschalige windturbines op maaiveld

Bij plaatsing op het maaiveld worden meestal masten van 12 tot 15 meter gebruikt. Kleine windturbines hebben een minimale gemiddelde windsnelheid van 5,5 m/s nodig om goed te kunnen functioneren. Ook moet de wind ongehinderd kunnen aanstromen. Op veel locaties in en rond de stad zijn de gemiddelde windsnelheden op 10 meter hoogte erg laag (4 - 5,5 m/s). Locaties in het open veld of op hoge gebouwen (vanaf 20 meter) zijn het meest geschikt.

Opbrengsten

Een zorgvuldige plaatsing van de kleine windturbines is van belang, omdat de omstandigheden in een stedelijke omgeving niet optimaal zijn voor windenergie. In sommige gevallen kan een iets andere locatie, of een iets hogere mast zorgen voor substantieel betere opbrengsten. Voor een goede indicatie van de energie- opbrengst zullen windmetingen op locatie noodzakelijk zijn. Belangrijk is ook de keuze van de turbine. Daarbij gaat het niet alleen om het vermogen maar is vooral ook het rotoroppervlak van belang. In het algemeen hebben horizontale as turbines hogere opbrengsten dan verticale as turbines. Voor die laatste categorie wordt vaak gekozen vanuit het oogpunt van esthetiek. Uit testen van onafhankelijke certificeringsinstanties zoals het Franse SEPEN of de SWCC blijkt vaak dat de opbrengsten van kleine windturbines achterblijven bij opbrengstramingen van fabrikanten. Horizontale as turbines met een relatief wat groter rotoroppervlak (rotordiameter groter dan 3 meter) presteren vaak beter dan verticale as turbines of turbines met een kleinere rotordiameter. Dergelijke turbines zijn veelal grondgebonden.

Skystream 3.7

Eoltec Scirocco

Opbrengsten variëren van enkele honderden kilowatturen per jaar voor de kleinere rotordiameters en verticale as turbines tot zo'n 3.000 kWh voor de iets grotere types, mits de windomstandigheden goed zijn (gemiddelde jaarlijkse windsnelheid boven de 3,5 m/s).

1.4 Ontwikkeling

Enkele types kleine windturbines bestaan al meer dan twintig jaar maar de meerderheid van kleine turbines is pas na 2002 ontwikkeld. Daarmee is sprake van een relatief jonge technologie die nog volop in ontwikkeling is. De ontwikkeling van kleine windturbines voor toepassing in de gebouwde omgeving is in de belangstelling gekomen na de presentatie van de Tulipo van Lagerweij op het Holland paviljoen bij de Hannover Messe in 2000. Vanwege meer turbulente windcondities in stedelijke omgevingen zijn diverse partijen nieuwe windturbine concepten gaan ontwikkelen met verticale as. Deze turbines staan altijd goed op de wind georiënteerd en zouden daardoor minder hinder ondervinden van turbulentie.

Er zijn diverse proefopstellingen geweest in Nederland waar kleine windturbines onder praktijkcondities getest zijn. In 2004 hebben de drie noordelijke provincies Groningen, Friesland en Drenthe samen een project opgezet ('Voor de Wind Gaan') met als doel om in praktijksituaties de perspectieven voor meerdere types kleine windturbines te onderzoeken. In de provincie Zeeland is een testveld gerealiseerd in Schoondijke. Op deze locatie zijn elf kleine windturbines in een veldopstelling geplaatst met de bedoeling om de opbrengsten te meten. De opbrengstresultaten die in mei 2009 zijn gepubliceerd, waren ver beneden de verwachting. Slechts twee turbines hadden de verwachtingen enigszins gehaald. De tegenvallende resultaten waren deels te wijten aan lagere gemiddelde windsnelheden dan verwacht (slechts 3,8 m/s i.p.v. de verwachte 6 m/s) door obstakels in de omgeving van de locatie. Daarnaast hebben enkele turbines storingen gehad. Voor verdere resultaten verwijzen we naar het testrapport en het evaluatierapport, te vinden via de website van de provincie Zeeland:

[\(http://provincie.zeeland.nl/milieu_natuur/windenergie/kleine_windturbines/\)](http://provincie.zeeland.nl/milieu_natuur/windenergie/kleine_windturbines/).

Innovatie

Innovatie leidt tot nieuwe typen kleine windturbines zoals de Ewicon, die ontwikkeld wordt door de TU Delft. De Ewicon is een turbinetype zonder wieken, die stroom opwekt op basis van elektrostatische lading. Het Gronings bedrijf TD Constructies uit Delfzijl heeft een 'golfbalwindmolen' ontwikkeld. Daarbij gaat het om een mobiele turbine die bedoeld is voor toepassingen waarbij aansluiting op het elektriciteitsnet niet mogelijk of erg duur is. Dergelijke innovatieve types turbines bieden in de toekomst nieuwe mogelijkheden voor duurzame energie opwekking. Wiekloze turbines zouden bijvoorbeeld goed ingepast kunnen worden in woongebieden.

Links: EWICON wiekloze turbine

Rechts: 'golfbalmolen' van TD Constructies

Binnen het Groningse Energy Transition Centre (EnTrance), een samenwerkingsverband van de Hanzehogeschool, de RuG en diverse bedrijven uit de energiesector, wordt onder meer onderzoek gedaan naar inpassing van kleine windturbines in een slimme energievoorziening (smart grid). EnTrance vormt een proeftuin voor open innovatie in de energievoorziening.

Markt

Groot-Brittannië is een van de belangrijkste markten in Europa, door de invoering van een gunstig feed-in tarief systeem. Jaarlijks worden in Groot-Brittannië enkele duizenden kleine windturbines opgeleverd¹. Het gros daarvan is horizontale as turbines.

In Nederland worden miniturbines overwegend in de gebouwde omgeving geplaatst. Eind 2009 stonden in Nederland ongeveer 300 miniturbines. Het grootste deel van de turbines is geplaatst door particulieren, gemeenten, woningcorporaties en kleine bedrijven². Door het ontbreken van een aantrekkelijk subsidieregime is de marktgroei van kleine windturbines in Nederland beperkt. De meest aantrekkelijke businesscase ontstaat bij aansluiting 'achter de meter' bij kleinverbruikers waarbij gesaldeerd kan worden. Kleine windturbines concurreren daarbij echter met zonnepanelen, die de afgelopen jaren snel in kostprijs zijn gedaald door schaalvergroting en snelle technologische ontwikkeling.

¹ Small and Medium Wind, UK Market report 2012

² Praktische toepassing van mini windturbines. Handleiding voor gemeenten, AgentschapNL, 2010

2 Beleid plaatsing kleine windturbines

2.1 Bestaande wet- en regelgeving

Bij de plaatsing van windturbines is regelgeving van toepassing uit de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo). Daarbij gaat het om de Woningwet, de Wet Ruimtelijke Ordening (WRO) en de Wet milieubeheer (Wm).

Een gebouw gebonden windturbine of kleine windturbine is een bouwwerk uit de categorie "overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde". Voor realisering van dergelijke bouwwerken is volgens de Wabo een omgevingsvergunning vereist. Windturbines zijn niet opgenomen in het Besluit Omgevingsrecht (Bor) als categorie waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist.

Omgevingsvergunning

Wanneer een initiatiefnemer in Groningen een kleine windturbine op zijn/haar dak wil of op een terrein, moet een Omgevingsvergunning aangevraagd worden. De aanvraag van een omgevingsvergunning moet worden getoetst aan:

- 1) het Bouwbesluit (constructieve veiligheid);
- 2) het Bestemmingsplan;
- 3) de Welstandeisen;
- 4) de Bouwverordening.

Als een aanvraag niet voldoet aan de eisen van één of meer van deze vier toetsinggronden zal de aanvraag worden geweigerd. Van deze vier worden de welstandeisen, het bestemmingsplan en de bouwverordening door het gemeentebestuur vastgesteld. Daar liggen dan ook mogelijke aangrijpingspunten voor het vergemakkelijken van de plaatsing van kleine windturbines.

Het Bouwbesluit

Het Bouwbesluit is een uniforme landelijke regeling (AMvB). In dit besluit staan algemene regels en voorwaarden waaraan een bouwwerk moet voldoen. Het betreft hierbij zowel eisen die gesteld worden aan de constructie en de veiligheid van het gehele bouwwerk als normen waaraan de verschillende componenten moeten voldoen. Deze toetsing levert in de praktijk geen problemen op, omdat de aanvrager veelal eenvoudig kan aantonen middels het aanleveren van de juiste informatie, dat voldaan wordt aan de technische voorschriften (bijvoorbeeld t.a.v. de constructie).

Het bestemmingsplan

In de huidige bestemmingsplannen van de gemeente Groningen zijn geen regels over kleine windturbines opgenomen. Wel is sprake van algemene regels met betrekking tot 'overige bouwwerken, geen gebouw zijnde' die ook van toepassing zijn op grondgebonden kleine windturbines. Bij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een grondgebonden kleine windturbine moet de gemeente toetsen aan de geldende bestemming en aan de toegestane hoogte van 'overige bouwwerken, geen gebouw zijnde'. De bestemming verandert over het

algemeen niet door plaatsing van een kleine windturbine. Maar de bouwhoogte van 'overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde' is in de bestemmingsplannen dusdanig beperkt (in de regel maximaal 3 tot 6 meter) dat er geen kleine windturbines geplaatst kunnen worden. In vrijwel alle bestemmingsplannen van de gemeente Groningen geldt de standaardregeling voor bestemmingsplannen. Hierin zijn windturbines toegestaan tot 10 meter na toepassing van de Algemene afwijkingsbevoegdheid. Dit geldt voor de meeste bestemmingsplannen van de gemeente. Ook eventueel opgenomen mogelijkheden tot binnenplanse afwijking bieden onvoldoende ruimte voor grondgebonden windturbines tot 15 meter. Een uitzondering daarop vormt het recent vastgestelde bestemmingsplan bedrijventerrein ZuidOost waarin een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid is opgenomen voor windturbines tot 15 meter.

Voor windturbines op daken van gebouwen geldt de maximale bouwhoogte voor gebouwen. Op plaatsen waar deze maximale bouwhoogte niet gerealiseerd wordt, kan de resterende ruimte eventueel benut worden voor plaatsing van een kleine turbine.

Bij plaatsing van kleine windturbines zal dus veelal sprake zijn van een afwijking van het bestemmingsplan. In die situatie moet de gemeenteraad een verklaring van geen bedenking afgeven en is sprake van een uitgebreide procedure voor de aanvraag om omgevingsvergunning (zie paragraaf 2.3).

Welstandseisen

In de welstandsnota zijn toetsingscriteria opgenomen voor (omgevings)vergunningplichtige bouwwerken. Aanvragen tot omgevingsvergunning kunnen afgewezen worden op grond van het oordeel van de welstandscommissie. In de welstandsnota zijn voor een aantal categorieën sneltoetscriteria opgenomen. Gezien het lage aantal aanvragen voor kleine windturbines (zie ook paragraaf 2.4), zijn er geen sneltoetscriteria geformuleerd voor kleine windturbines³.

De bouwverordening

In de bouwverordening worden eisen gesteld aan de situering van bouwwerken en de toegestane hoogte. Deze regels gelden echter niet indien in het betreffende bestemmingsplan voorschriften omtrent situering en hoogte zijn opgenomen. Omdat dit in de gemeente Groningen overal het geval is, zijn de regels uit de bouwverordening niet van kracht voor deze bouwwerken.

2.2 Procedures

De Wabo kent twee procedures voor een omgevingsvergunning: een reguliere procedure en een uitgebreide procedure. De reguliere procedure geldt voor bouwwerken die passen binnen het bestemmingsplan of als gebruik kan worden gemaakt van een binnenplanse

³ Gezien het lage aantal aanvragen voor kleine windturbines (zie ook paragraaf 2.4), zijn er voornamelijk geen sneltoetscriteria geformuleerd voor kleine windturbines. Wanneer we in 2014 de welstandsnota gaan aanpassen, zal dit worden meegenomen.

afwijking of een buitenplanse kleine afwijking (conform bijlage 2 van het Bor). De uitgebreide procedure geldt in de andere dan voornoemde gevallen waarin wordt afgeweken van het bestemmingsplan.

Bij een reguliere procedure moet binnen 8 weken op een aanvraag worden beslist. Bij niet tijdig beslissen ontstaat een vergunning van rechtswege. Bij de uitgebreide procedure moet binnen 6 maanden op een aanvraag worden beslist. Bij afwijken van het bestemmingsplan moet de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen afgeven voordat het college van B&W op de aanvraag kan beslissen. Niet tijdig beslissen leidt in de uitgebreide procedure niet tot een vergunning van rechtswege, wel kan een belanghebbende gebruik maken van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen.

2.3 Wet Milieubeheer

Naast toetsing in het kader van de omgevingsvergunning moet bij plaatsing van kleine windturbines een melding gedaan worden in het kader van de Wet milieubeheer (Wm). De turbines dienen daarbij te voldoen aan een aantal algemene regels, zoals omschreven in het "Besluit algemene Regels Inrichtingen Milieubeheer" (BARIM). De belangrijkste aspecten hierbij zijn geluid, slagschaduw, lichtschittering en veiligheid. Als een initiatiefnemer de vereiste gegevens aanlevert en voldaan wordt aan de wettelijke eisen, vormt de Wm geen belemmering voor de plaatsing van kleine windturbines.

2.4 De huidige situatie in de gemeente Groningen

In de periode 2010 - 2012 is vergunning verleend voor zes kleine windturbines. Vijf van deze turbines maken deel uit van de onderzoekslocatie Entrance op het Universiteitscomplex. De gemeente voert een actief beleid om innovatie in duurzame energie toepassingen te bevorderen.

Recent is een voorlopig akkoord gegeven voor vergunningverlening van nog eens vier kleine windturbines, waarvan twee op een flat aan de Goeman Borgesiuslaan en twee bij een bedrijf aan de Aduarderdiepsterweg. In de afgelopen jaren is dus vergunning verleend voor een (zeer) beperkt aantal turbines.

Omdat de gemeente Groningen het makkelijker wil maken voor initiatiefnemers om de stap te maken naar duurzame energie, is het van belang dat de kaders helder en eenvoudig zijn. Door procedures helder te communiceren en waar mogelijk te vereenvoudigen, hopen we een klimaat te faciliteren waarin meer Stadgers de stap naar duurzame energie maken. In de volgende paragraaf worden hiertoe een aantal voorstellen gedaan.

2.5 Mogelijkheden om plaatsing van een kleine windturbine te vereenvoudigen

In het licht van de duurzaamheidsambities vindt de gemeente Groningen het belangrijk om de plaatsing van kleine windturbines te bevorderen door middel van deregulering. Daarvoor is een aantal opties:

- **Regels opnemen in bestemmingsplannen**

De gemeente kan specifieke regels opnemen in het bestemmingsplan met betrekking tot kleine windturbines. Daarmee ontstaan bouwrechten en heeft een initiatiefnemer snel duidelijkheid dat een kleine windturbine geplaatst kan worden.
- **Opnemen mogelijkheid binnenplanse afwijking**

Een binnenplanse afwijking leidt niet tot bouwrechten. Bij elke aanvraag zal een zorgvuldige belangenafweging plaats moeten vinden of van de afwijkingsmogelijkheid gebruik gemaakt kan worden. Het voordeel voor een initiatiefnemer is dat deze afweging plaats dient te vinden in de reguliere - en dus kortere - procedure. Voordeel voor de gemeente is dat er sprake blijft van een individuele beoordeling, wat wenselijk kan zijn voor specifieke locaties. Van belang is dan dat criteria worden benoemd ten behoeve van die beoordeling.
- **Welstandscriteria**

Aanpassen van de welstandsnota door het toevoegen van specifieke sneltoetscriteria voor kleine windturbines.
- **Vergunningvrije plaatsing in experimenteergebied**

De permanente Crisis en Herstelwet (ChW) biedt de mogelijkheid om bij AMvB experimenteergebieden aan te wijzen waar vergunningvrije plaatsing van kleine windturbines mogelijk is. De gemeente kan daarbij vooraf voorwaarden stellen waaraan plaatsing moet voldoen. Een melding is dan voldoende om tot plaatsing over te gaan.

3 Kansenkaart kleine windturbines

Deregulering ten aanzien van kleine windturbines betekent ook dat er minder sturing is op ruimtelijke kwaliteit. Deregulering is daarom niet voor alle locaties een optie.

Bij plaatsing van kleine windturbines moet rekening gehouden worden met ruimtelijke, milieu-, veiligheids- en welstandsaspecten. Deze aspecten worden in het buitengebied anders gewogen dan in stedelijke woonomgeving en ook op bijvoorbeeld bedrijventerreinen zal een andere afweging gemaakt worden. Op welke locaties is deregulering kansrijk en onder welke voorwaarden?

We maken op hoofdlijn onderscheid tussen verschillende typen gebieden:

1. **Beschermd stadsgezicht en monumenten.** In dit gebied worden in de regel geen kleine windturbines toegestaan. Uitzonderingsmogelijkheden waarvoor de gemeente ontheffing kan verlenen, kan alleen wanneer bij de motivering aanvullende argumenten geleverd worden waaruit blijkt dat het beschermd stadsgezicht niet wordt aangetast door de kleine windturbine.
2. **Overig stedelijk gebied**
 - **Woongebieden/ gemengde gebieden:** in verband met welstand, veiligheid en geluidsoverlast is de gemeente terughoudend bij plaatsing van turbines in woongebieden. Kleine windturbines worden daarom niet toegestaan in woongebieden. Uitzonderingsmogelijkheden waarvoor de gemeente ontheffing kan

verlenen voor plaatsing van kleine turbines in woongebieden en/ of gemengde gebieden zijn:

- plaatsing van kleine turbines op flatgebouwen en (meerlagige) appartementencomplexen;
- in nieuwbouwprojecten waarbij sprake is van innovatieve toepassing en een goed geïntegreerd ontwerp.

Er dient in deze situaties sprake te zijn van een goede onderbouwing.

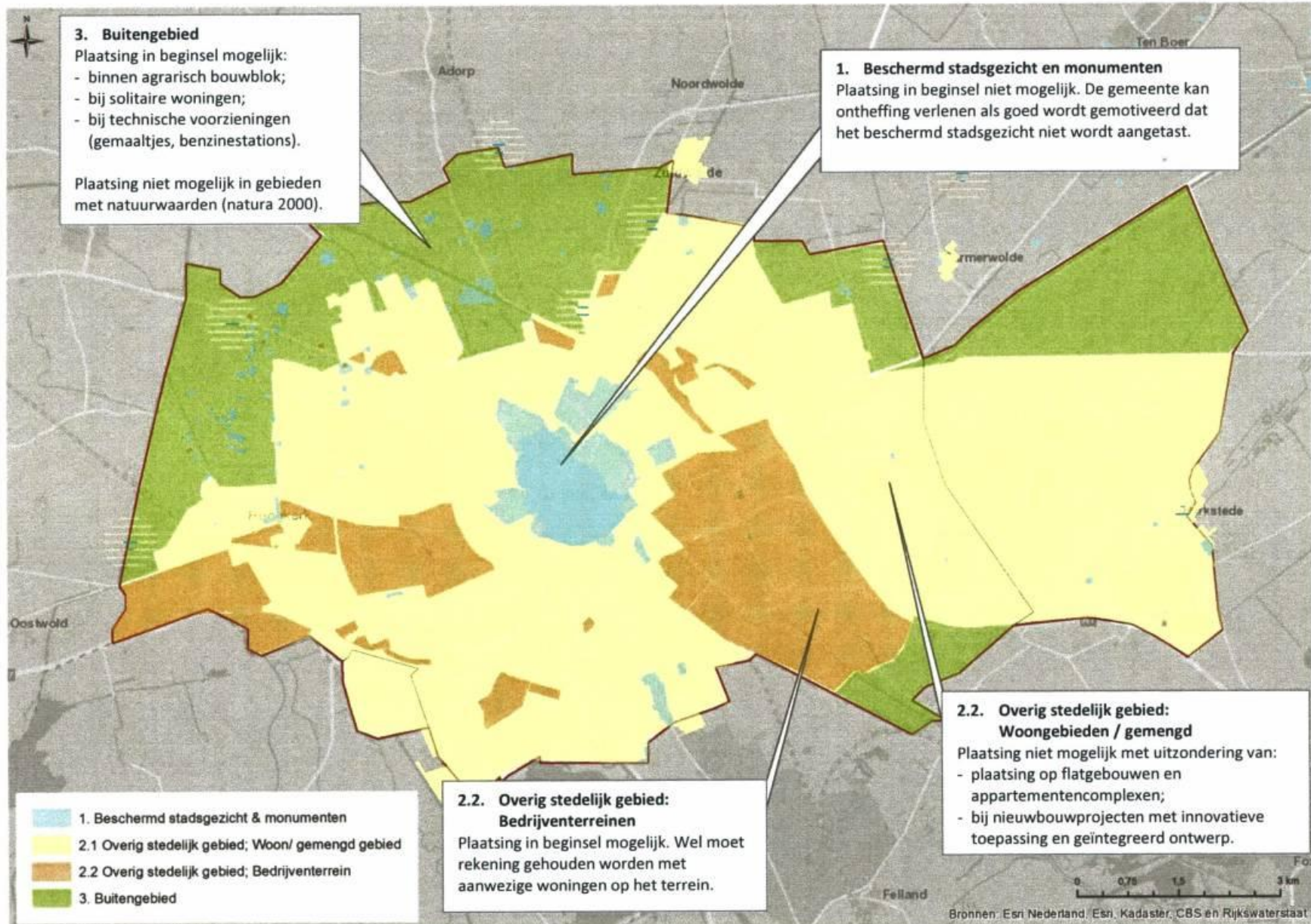
- **Bedrijventerreinen:**

Het gaat hier om terreinen met bestemming bedrijven, bedrijventerrein, detailhandel, dienstverlening, gemengd, kantoor en maatschappelijk voor zover niet binnen gebieden (wijken) waar overwegend gewoond wordt. In deze gebieden is in principe weinig beletsel om kleine windturbines toe te staan. De gemeente Groningen streeft naar een stimuleringsbeleid, waarbij deregulering uitgangspunt is. Wel moet rekening gehouden worden met aanwezige woningen op het bedrijventerrein.

3. **Buitengebied:**

De impact van windturbines in het buitengebied is over het algemeen kleiner dan in woongebieden. Maar ook hier geldt dat sprake kan zijn van verstoring, bijvoorbeeld door aantasting van de open ruimte. Ook kan sprake zijn van kwetsbare gebieden zoals gebieden met belangrijke ecologische of landschappelijke waarden (bijv. Natura 2000). Kleine windturbines zullen daarom alleen toegestaan worden op of naast een bouwwerk, binnen het bouwblok.

De verschillende typen gebieden zijn aangegeven op de kanskaart kleine windenergie.

4 Experimenteergebied vergunningvrije plaatsing

In het algemeen zijn op bedrijventerreinen de minste belemmeringen wat betreft bestemmingsplan, veiligheid en welstand. Er kan gekozen worden voor een selectie van bedrijventerreinen waar miniturbines vergunningvrij geplaatst kunnen worden. Een aantal gemeentes heeft in het kader van de Crisis en herstelwet (ChW) een experiment aangemeld voor vergunningvrije plaatsing van windturbines op door B&W aangewezen bedrijventerreinen. Initiatiefnemers van miniwindturbines kunnen dan volstaan worden met een melding. Het experiment kent een looptijd van 10 jaar.

Aan het experiment kunnen gemeenten meedoen. Aanmelding van een project aan dit experiment moet door het college van B&W bij brief gericht worden aan de minister van IenM, d.t.v. het Implementatieteam ChW. De deadline voor de aanmelding voor de 9e tranche is nog niet definitief vastgesteld maar zal in het voorjaar 2014 liggen. Aanwijzing van een project gaat bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB).

Voorwaarden om deel te nemen aan het experiment:

- Elektriciteitslevering achter de meter of aan een accu voor eigen gebruik;
- Afmetingen miniturbine: rotordiameter maximaal 5 meter en een rotoroppervlak van maximaal 20 m²), een tiphoogte van maximaal 10 meter gemeten vanaf de nokhoogte van het gebouw waaraan de turbine energie levert.
- Gecertificeerde volgens IEC 61400-12 (2006) of volgens de standaarden van de American of de British Wind Energy Association of het Kleinwind Keur op basis van de Nederlandse beoordelingsrichtlijn Kleine Windturbines.
- Geluidbelasting op geluidgevoelige bestemming max. 47 dB Lden.

Voorstel

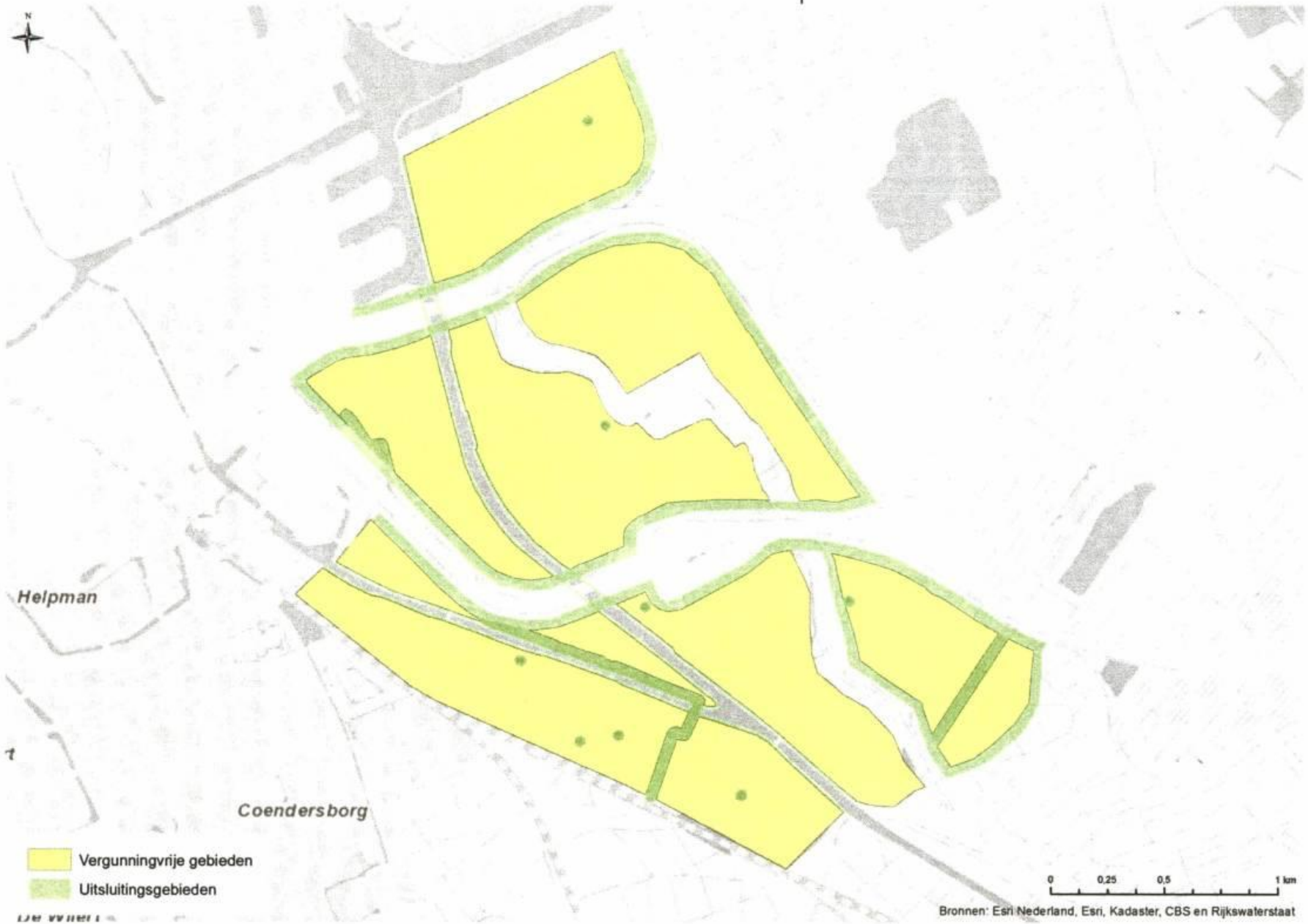
Voorgesteld wordt om het Bedrijventerrein ZuidOost (Sontweg, Driebond, Eemspoort, Euvelgunne, Winschoterdiep, Milieuboulevard, Roodehaan) aan te melden voor een experiment in het kader van de ChW. Het betreft hier een groter aaneengesloten gebied met gemengde bedrijvigheid en detailhandel. De verwachting is dat plaatsing van kleine windturbines hier geen hinder oplevert en ook de beeldkwaliteit van het gebied niet zal aantasten. In het bestemmingsplan Zuid Oost is reeds een afwijkingsbevoegdheid opgenomen met betrekking tot de bouw van miniwindturbines.

Aanvullend op het ChW experiment stellen we de volgende voorwaarden:

- Voor grondgebonden turbines geldt een ashoogte van maximaal 15 meter in verband met provinciale regelgeving;
- In het aan te wijzen gebied nemen we een aantal zones op waar vergunningvrije bouw uitgesloten is om reden van beeldkwaliteit of veiligheid. In deze zones is de bouw van miniturbines niet uitgesloten maar achten we een nadere afweging noodzakelijk:

- de zichtlocaties langs de A7 (deelgebied Roodehaan), waar sprake is van een nieuwe ontwikkeling op een zichtlocatie langs de A7. Een zone van 50 meter wordt uitgezonderd van vergunningvrije bouw.
- Vrijwaringszones langs vaarwegen, 10 meter vanaf de rand van de vaarweg en in bochten 25 meter.
- Een zone van 25 meter gerekend vanuit de hartlijn van gasleidingen en hoogspanningsleidingen;
- Opslag gevaarlijke stoffen, een zone van 25 meter rondom.

Het experimenteergebied in op onderstaande kaart aangegeven.

- Vergunningvrije gebieden
- Uitsluitingsgebieden

0 0.25 0.5 1 km

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS en Rijkswaterstaat